

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. III. Penes quem sit infallibilis potestas decernendi, aut constituendi
Canones. Ad num. 6. Richerii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT III.

Penes quem sit infallibilis potestas decernendi, aut constituendi Canones. Ad num. 6. Richerii.

1. **Q**uartum Richerii principium est; Infallibilem potestatem decernendi, aut condendi Canones esse penes totam Ecclesiam, aut Generale Concilium illam representans. Ea propositio primo aspectu videtur negari non posse. Quis enim Catholicus diserteatur totam Ecclesiam, & Concilium generale infallibili Spiritus Sancti assistentiâ ab omni errore circa fidem & mores essetuta. Verum errat Richerius, si Ecclesiam à Concilio Generali distinguens, intendit, ut videtur, potestatem illam infallibilem decernendi non penes solos Pastores esse; sed etiam penes populum. Non enim ad Laicos, multò minus ad mulieres pertinet infallibilis potestas decernendi, aut condendi Canones, quantumvis Ecclesiæ membra sint. Concilium etiam Generale, si sine summo Pontifice accipiatur, quando is certus & legitimus existit, infallibili illâ potestate caret; imò nec Concilium verè Generale nuncupatur. Ut igitur hoc Richerii principium verum sit, ita est intelligendum, ut Concilium verè Generale, vel etiam universitas Pastorum Ecclesiæ extra Concilium, infallibilem potestatem habeat decernendi, aut condendi Canones. Et, si (quæ suppositio est omninò impossibilis) universitas Pastorum erraret in decernendo; universitas tamen fidelium non posset errare in acceptando aliquod Decretum, aliquemve Canonem fidei aut bonis moribus contrarium. Itaque infallibilitas activa penes universitatem Pastorum, passiva verò penes universitatem fidelium existit.

2. Sed latet in illa Richerii propositione, vel potius apparet in ejus probationibus, exclusio summi Pontificis extra Concilium Generale, ab illa infallibilitate activa decernendi, aut condendi Canones. Quamobrem expendendæ sunt ejus probationes: præsertim cum propositioni supradictæ addat; *Quia in re natura regiminis Aristocratici potissimum consistit.* Nescio

autem, an, infallibilem potestatem decernendi, aut condendi Canones penes Generale Concilium reponens, intelligat hanc convenire Romano Pontifici, atque aliis Episcopis in Concilio generali congregatis primario, proprie, ac essentialiter; an instrumentaliter, ministerialiter, & quoad executionem tantum. Si primario, &c. retractat quod num. 1. dixerat, Ecclesiam à Romano Pontifice, aliisque Episcopis distinguens, & Ecclesiæ quidem primario, &c. jurisdictionem tribuens, Romano autem Pontifici, atque aliis Episcopis instrumentaliter, &c. tantum, nisi Ecclesiam illic intellexerit, Romanum Pontificem atque alios Episcopos collectivè, illos, à se ipsis divisivè consideratis, distinguens. Sed, si ea fuit ejus mens, Ecclesiam propriè dictam non designavit definitione illà, quam libelli sui fronti præfixit, & num. 3. repetiit. Romanus enim Pontifex, atque alii Episcopi, etiam in Concilio generali congregati, non sunt Ecclesia, nisi representativè. Est enim Ecclesia omnium fidelium congregatio. Si autem infallibilem illam potestatem Romano Pontifici, atque aliis Episcopis in Concilio generali congregatis primario & propriè non convenire sensit, advertatur pluribus Conciliorum Constantiensis & Basileensis Decretis; atque aded à multis in Gallia hæreticus erit censendus. Sed expendamus probationes ejus propositionis, quam dicit partim Divino, partim naturali lumine demonstrari.

3. A lumine naturali hoc ducit argumentum; *Oculi quàm longius oculus, longius atque acrius prospiciunt: ac nemini uni ne superbiat, à Deo, vel à natura datum est, ut sapiat.* Verùm, licet in definiendis fidei ac morum quæstionibus, ratione uti necesse sit: si quis tamen solâ ratione Decretorum, seu Canonum certitudinem metiatur, probabiliora erunt Conciliorum Generalium judicia, quàm singularium Doctorum; sed ad infallibilem certitudinem non pertingent. Quamvis enim Augusti illi cæteris plurimis constent viris doctrinâ & sapientiâ conspicuis; nihilominus absunt ab eis Doctores, interdum etiam Episcopi numero plures, doctrinâ & sapientiâ non inferiores, qui, si aliis accessissent, tota illorum congregatio longius atque acrius prospexisset, quia pluribus oculis; minusque superbirent singuli, si nonnisi in majori congregatione saperent.

554 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
rent. Non igitur soli multitudini adscribenda est infallibilis
potestas decernendi; (quamquam numerus & meritum Epis-
coporum ad excitandam debitam Concilio reverentiam non
parum conferant) sed Divinae promissioni, qua certi sumus,
neque Pastorum universitatem moraliter sumptam fidelium
universitati aliquid sanæ fidei, aut probis moribus contra-
rium proposituram, neque fidelium universitatem tale quid
suscepturam. Quamobrem etiam in summo Pontifice aliquid
Ecclesiæ universali proponente non est attendendum, an uni-
ca sit persona, sed utrum ei Christus in B. Petro promiserit
fidem nunquam defecturam: non utrum à natura, sed
utrum à Deo datum ei sit ut saperet, etiam sine omnium alio-
rum Pastorum consilio.

4. A Divino lumine dictum suum confirmat Richerius,
allegans 1. autoritatem B. Pauli 1. ad Cor. ex cujus cap.
12. profert hæc verba, sed interpolata; *Corpus Ecclesiæ non est
unum membrum, sed multa: si totum corpus oculus, ubi auditis. Oculis
caruisse videtur Richerius hæc scribens, quandoquidem non
vidit, illum Apostoli locum manifestè sibi adversari. Si enim
totum corpus Ecclesiæ non est oculus, sed aliqua ejus mem-
bra oculorum officio funguntur, non ad totam Ecclesiam,
quatenus complectitur laicos, qui sunt inferiora ejus mem-
bra, spectat videre ac decernere, sed ad Pastores tantum,
qui sunt Ecclesiæ oculi, ut observant sancti Patres, nomi-
natim D. Gregorius Pastoral. cap. 1. Nec video quid con-
cludere potuerit Richerius circa infallibilem potestatem decer-
nendi, aut condendi Canones ex relatis Apostoli verbis. Ad-
dit ex ejusdem B. Pauli Epist. cap. 14. vers. 32. *Spiritus Pro-
phetarum Prophetis, idest Ecclesiæ, interpretante Richerio, sub-
jectus est. Germanus illorum verborum sensus est, ut optimè
ibi explicat S. Thomas, Prophetas non ita spiritu Prophetiæ
abripi, ut nequeant impetum dicendi cohibere; aliisque lo-
quendi locum dare, quod & antecedentia & subsequencia
manifestè probant. Præcedit enim; Quod si alii revelatum fuerit
sedenti, prior taceat. Potestis autem omnes per singulos prophetare, ut omnes
discant, & omnes exhortentur. Vers. 30. & 31. sequitur autem; Non
enim est dissensionis Deus, sed pacis vers. 33. Neque fideliter verba
B. Pauli retulit Richerius, non enim in numero singulari di-
cit**

est Apostolus; Spiritus Prophetarum Prophetis subiectus est: sed in numero plurali; Spiritus Prophetarum Prophetis subiecti sunt, quâ loquendi formâ Apostolus apertius significat, quod antea diximus, Prophetas esse sui compotes in prophetandi usu. Non nego tamen quin totum Prophetarum collegium de singulis, qui se Spiritu Prophetiæ afflatos dicebant, iudicaret an à bono Spiritu moverentur, id enim docet Apostolus vers. 29. *Propheta autem duo aut tres dicant, & ceteri disjudent.* Sed licet quod de Prophetis dicitur, Pastoribus & Doctoribus, à quibus eos Apostolus cap. 12. vers. 28. & 29. distinxit, accommodet Richerius, quid aliud inferre poterit, nisi, congregatis in Concilio Pontificibus, singulorum suffragia totius cœtus censuræ esse obnoxia; atque adeo infallibilem potestatem decernendi penes totam congregationem existere, quod singulari summi Pontificis privilegio, non præjudicat. Hic rursus repetit verba S. Cypriani; *Episcopatus unus est, cuius à singulis in solidam partem tenetur 24. quest. 1. can. loquitur.* Vix enim aliud alicujus momenti reperiat, præter obscuram illam Cypriani, jam tum errorem de iterando Hæreticorum baptismo defendentis, auctoritatem, ad adstruendum regimen Aristocraticum eo sensu quo explicat; quam tamen S. Cypriani auctoritatem Pontificiæ auctoritatis impugnatores parùm juvare jam alibi ostendimus.

5. Prosequitur Richerius; *Itaque quod omnes tangit, necessum est ab omnibus quoque comprobari.* Ergo cum fides omnes fideles tangat, necessum erit ab omnibus quoque comprobari, hoc est Clericis & Laicis, nobilibus & plebeiis, viris & mulieribus. Ergone, donec accesserit illa comprobatio, incerta erunt Conciliorum Generalium Decreta? Id ex Richerii ratione sequitur. Addit enim; *Cum præsertim omnis Pontifex ex hominibus assumptus, circumdatus sit infirmitate: ac proinde fallere & falli potest, nisi Ecclesiam columnam & firmamentum veritatis 1. ad Tim. 3. in consilium adhibeat.* In eo enim loco Ecclesia pro universo fidelium cœtu accipitur, non pro Concilio generali: Paulus quippe Timotheum instruebat, quomodo se habere deberet, non in Concilio generali, sed in Ecclesiâ Ephesinâ, non seorsum ac separatim ab aliis Ecclesiis consideratâ, quandoquidem Ecclesia particularis Ephesiorum non erat *columna & firmamentum veritatis,*

556 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
ut ejus in errorem lapsus comprobavit, sed cum quodam respectu ad alias Ecclesias, cum quibus constituebat corpus Ecclesie universalis, quae non errandi privilegio gaudet. *Haec tibi scribo, inquit, sperans, me ad te venire cito. Si autem tardavero, ut scias quemodo oporteat in Domo Dei conversari, qua est Ecclesia Dei vivi, columna & firmamentum veritatis.* Tradit autem illi monumenta, non solum circa Episcopos & Diaconos, sed etiam circa mulieres, ut Ecclesia de solo ordine Hierarchico non possit accipi. Quo autem sensu Ecclesia sic accepta sit columna & firmamentum veritatis §. 1. innuimus.

6. Observat praeterea Richerius, quod Ecclesia, non uni & soli Petro, Dominus in Coelum ascensus Spiritum veritatis pollicetur *Joan. 14. vers. 16. Ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit, ut maneat vobiscum in aeternum; Spiritum veritatis.* Frustra probat Spiritum Sanctum omnibus Apostolis datum. Quis enim hoc negat; sed, ut suum scopum attingeret, ostendendum ulterius esset, Spiritum Sanctum B. Petro, aut aliis Apostolis non astitisse, nisi *individue & collective.*

7. Etsi Richerius Ecclesiae definitionem toti operi suo praemisit, quasi omnium dicendorum principium & fundamentum; tamen omnino incertum est, quid definire voluerit, ut jam non semel observare licuit. Cum rei definitio traditur, nomen in propria significatione intelligitur. Itaque cum Ecclesia proprie sumpta, sit omnium fidelium congregatio; Concilium autem Generale non dicatur Ecclesia, nisi repraesentative: dum Ecclesia simpliciter & absolute describitur de omnium fidelium congregatione, non de Concilio Generali accipienda est descriptio, nisi adjungatur aliquid, quo vocis illius significatio determinetur. Richerius autem modo in isto, modo in altero sensu Ecclesiam accipit, etiam in hoc numero sexto. Nam initio *totam Ecclesiam & Generale Concilium illam representans*, expresse distinguit: post testimonium à sancto Joanne supra relatam, adjungit; *Item Matth. 18. Ecclesiam sibi ipsi sufficientem & Architectonicam, infallibilis Tribunalis ecclesiae constituit.* Fateor me non intelligere quid sibi velit Christum Ecclesiam sibi ipsi sufficientem constituisse. Non enim his verbis excludit Richerius indigentiam Divini regiminis: cujus autem alterius ope indigeret Ecclesia? Non enim extra ipsam sunt, nisi

nisi Infideles, vel qui ab ejus corpore per schisma recesserunt, vel per excommunicationem resecti sunt, quorum certè omnium ductu non est opus Ecclesiæ. Quâ igitur ratione potuit Dominus Ecclesiam sibi ipsi sufficientem non constituisse; Ex scopo Richerii videtur ipsum ita interpretandum esse, ut voluerit Ecclesiam sibi ipsi sufficientem esse constitutam, ut non egeret regimine summi Pontificis; quasi summus Pontifex esset extra Ecclesiam, aut ejus regimini superfluus; frustraque B. Petro dictum fuisset; *Super hanc petram edificabo Ecclesiam meam. Tibi dabo claves Regni Cælorum. Confirma fratres tuos. Pæse oves meas.* Facilius capitur Richerius dicens Christum Ecclesiam constituisse architectonicen. Hoc enim nomine vocant Philosophi artes, quæ cæteris imperant tanquam Ministris fini suo deservientibus, sicut Equestris imperat frænofactoriæ. Ita enim Richerius totam jurisdictionem Ecclesiasticam primariò, propriè, ac essentialiter Ecclesiæ; Romano autem Pontifici, atque aliis Episcopis instrumentaliter, ministerialiter, & quoad executionem tantùm tribuit num. 1. verùm id jam confutavimus.

8. Sed quomodo Ecclesiam architectonicen infallibilis Tribunalis erectione constituit Dominus? An Ecclesiam formaliter sumptam: an Concilium Generale ipsam repræsentans? Quomodo id factum narrat Richerius? Dum, inquit, B. Petrum rescire gestientem, quoties fratri suo peccanti indulgeret, in hunc modum informat: si peccaverit in te frater tuus, vade, corripe eum inter te & ipsum solum, &c. si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Bihnicus & Publicanus: Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in Cælo, &c. Item dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram de omni re, quæcumque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in Cælis est: ubi enim duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Hujus testimonii occasione videtur Richerius explicare velle, quid Ecclesiæ nomine intellexerit. Sed nescio an non doctrinæ suæ densiores injiciat tenebras. Prosequitur enim; Quo ex proloquio discimus, Christum immediate concessisse ordini Hierarchico, quem hic nomine Ecclesiæ designat, facultatem excommunicandi. Ex his inferendum videretur; Richerium, dum num. 1. dixit, quod tota jurisdicção Ecclesiastica, primariò, propriè, ac essentialiter Ecclesiæ convenit, Ecclesiæ nomine intellexisse non totam fidelium congregationem, sed

558 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
ordinem tantum Hierarchicum : quando verò addidit, quod
iurisdicção convenit Romano Pontifici, atque aliis Episcopis, instrumentaliter,
ministerialiter, & quoad executionem tantum, Romanum Pontificem
& Episcopos divisim accepisse.

9. Sed obstat huic interpretationi similitudo, quam addit,
Sicut, inquit, facultas videndi oculo convenit, quam in principio fu-
sius explicuerat, dum sic orsus est; Vulgare est, atque indubitata
fidei axioma, Deum & naturam, prius atque immediatius ad totum suppositum,
quam ad aliquam partem suppositi, quamvis nobilissimam intendere:
eamq; ob causam, facultatem videndi, e. g. toti datam esse homini, ut per
oculum, tanquam per organum & ministrum hominis exerceretur: nam oculus
per & propter hominem existit. Ubi per totum suppositum non-
nisi totum corpus Ecclesiæ, non autem solum ordinem Hie-
rarchicum significare potuisse videtur. Adde, quod in verbis
suprà relatis numeri 6. quem discutimus, monosyllabum il-
lud, *hic*, exceptionem indicat; ita ut alibi Ecclesia, non ordi-
nem Hierarchicum tantum, ut *hic*, sed totum corpus Ec-
clesiæ designet.

10. Confirmat autem Christum immediatè concessisse ordi-
nini Hierarchico facultatem excommunicandi hęc ratione.
Nam, inquit, sicut denarius numerus eminenter & causaliter omnes capit
numeros: sic formula hæc, *dic Ecclesia*, eminenter inquam & causaliter,
plenitudinem potestatis Ecclesiastica, cum omni superiori Ecclesiastico, aliqua
iurisdicção prædita, complectitur, sive sit Cæro, Episcopus, Papa, aut Con-
cilium Generale, in quod omnes controversiæ, tanquam in ultimum atque in-
fallibile Tribunal, omnem potestatis plenitudinem continens resolvuntur. Quis
numerus eminenter & causaliter omnes capiat numeros, Arithmetici dijudicent.
Mihi certè obscura est prima illa comparationis pars; non enim video cur denarius numerus aliis
emineat, eorumq; sit causa, potius, quam duodenarius, v. g. cuius, utpotè ad partitiones commodioris, usus fre-
quentior est, ac de quo effatus est Beda homil. in natal. S. Benedicci; Duodenario sæpè numero solet in scripturis universitas designari.
Sed obscurius est ipsum comparationis punctum. Rescire enim
vellem, quid his verbis (*formula hæc, dic Ecclesia eminenter, &c.*)
significare voluerit Richerius; utrùm scilicet ex eius mente
Christus aliquam iurisdictionem tribuerit singulis Curioni-
bus, Episcopis, ac Pontificibus Romanis immediatè; an ve-
rò

ro soli Concilio Generali. Si tribuit singulis : ergo ipsis non competit instrumentaliter, ministerialiter, & quoad executionem tantum, sed primario (saltem prout idem significat atque immediate) proprio, ac essentialiter. Si non tribuit immediate, non potest Curio, Episcopus, vel Papa judicare, nisi ex delegatione Concilii Generalis, atque adeo congregandum erit Concilium Oecumenicum, ut Curioni, Episcopo, vel Papæ committat examen fratris in alium peccantis.

11. Respondebis forte pro Richerio, generalem ad hoc commissionem à Conciliis Generalibus datam. Sed primo, ubinam est expressa? Nam si qua hujus rei fit mentio in Conciliis Generalibus, ea nequaquam commissio est, sed proprii officii communitio. Secundo antequam haberentur Concilia Generalia, cujusmodi erat jurisdictio Curionis, Episcopi, aut Papæ contra reos procedentis? Tertio quis unquam Curio (ex mente Richerii loquor, dum Curionibus jurisditionem contentiosam tribuere videor) Episcopus aut Papa proprios subditos puniens, se à Concilio Generali delegatum existimavit?

12. Prosequitur Richerius; Statim atque Dominus hoc protulit orationem, *dic Ecclesia: continuo pluraliter subjungit, Amen dico vobis, quacumque alligaveritis super terram, &c.* Unde liquido apparet, ibi formaliter & proprie non agi de Ecclesia pro unico homine, sed pro pluribus una congregatis. Eximium ratiocinandi genus! An ex eo quod in loco relato plurium fiat mentio, sequitur alibi soli Petro non fuisse dictum, *super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, & tibi dabo claves Regni Cælorum: rursus alibi: Confirma fratres tuos.* Alibi denique; *Pasce oves meas.*

13. Sed mirum in modum sese in sequentibus implicat Richerius. Nam postquam probavit, quod Dominus impartitur Ecclesie facultatem sese congregandi in Concilium, atque infallibiliter discernendi, (dum scilicet verbis supra relatis ex Matth. addit; *Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram, &c. Ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum*) notat Christum in hoc textu numerum certum pro incerto, ac minimam numerorum ideo expressisse, quo omnem tergiversandi occasionem litigiosis hominibus eriperet; ostenderetq;, ad justam Ecclesie moderationem, non unius tantum Romani Pontificis, sed trium aut duorum ad minus consensum & concordiam requiri. Cer-
te

tè si duorum consensus sufficiat, frustra desudavit Richerius, ut summi Pontificis auctoritatem impugnet. Nunquam enim Papa Decretum circa fidem aut mores edit, quin alium saltem sibi consentientem habeat, atque adeò vanus est ille impetus, quo infallibilem Pontificis auctoritatem oppugnare videtur, cum continuò addit; *Profectò quancumque in partem se converterint adversarij, sciantur oportet hæc verba (ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo) &c. absolutam, atque infallibilem unius Papæ auctoritatem necessario excludere.* Corruit etiam quod paulò antè observat, scilicet Christum in hoc textu, *Concilium Aristocraticum Divinitus, non Oligarchicum humanitus institutum designare.* Duorum enim Concilium Oligarchicum convenientius diceretur, quàm Aristocraticum, nisi fortè vocem *humanitus*, jungat cum *Oligarchicum*. Non enim *humanitus*, sed *Divinitus* esset institutum illud duorum aut trium Concilium. Cæterum quod ait Richerius, *Dominum impartitum Ecclesiæ facultatem sese congregandi in Concilium*, non necessario colligitur ex Christi verbis, si ita sumatur, ut Episcopi auctoritate propriâ sese possint congregare. Christus enim ait; *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo*; non autem exponit an alicujus superioris auctoritate congregandi sint. Imò legitimi superioris auctoritatem illis verbis, in nomine meo, indicari nonnulli arbitrantur?

14. Porro illa Christi verba; *Iterum dico vobis, &c.* varii variè interpretantur, etiam ex sanctis Patribus, nec Conciliis Generalibus, nisi per consequentiam quamdam congruere videntur; imò non solum hæretici, ut Calvinus; sed etiam Catholici quidam, ut Launojus, observarunt illa Conciliis Provincialibus perinde atque Generalibus convenire, ut lib. 5. vidimus. Quod addit Richerius *Ecclesiam invitam dissentientem, aut inconsultam obligari non posse*, idque usquequaque legi naturali congruere, absurdum esset, si vim obligandi legibus Ecclesiasticis adimeret, nisi ab omnibus approbatæ essent fidelibus, sicut antè voluisse videtur Richerius allatâ illâ regulâ; *Quod omnes tangit, necessum est ab omnibus quoque comprobari.*

15. Sententiam suam praxi veteris Ecclesiæ abundè confirmari ait. Nam, inquit, *Hierosolymitanum Concilium, omnium Apostolorum & Presbyterorum consensione, ac suffragiis ita concluditur. Actorum 15. Visum est spiritui Sancto & nobis. Verum primò ex Apostolis tantum Petrum,*
Joan-

Joannem & Jacobum, cum Paulo & Barnaba huic interfuisse Concilio colligitur ex epist. ad Gal. cap. 2. ubi B. Paulus juxta sanctum Epiphanium hær. 28. & S. Hieronymus in illum locum epist. ad Gal. & alios, de tempore istius Concilii loquitur, & prædictorum tantum Apostolorum meminit; Certum ad minus est, Concilium illud Oecumenicum non fuisse. Cum enim habitum fuerit anno Christi 51. jam plurimi erant Episcopi, tum in Oriente, tum in Occidente. Et de Beatis Paulo & Barnaba dixerat antea, scilicet cap. 14. vers. 22. S. Lucas, quod in illis Provinciis, quos lustraverant, Antiochiam redeuntes, constituerant, *per singulas Ecclesias Presbyteros*, quo nomine designabantur olim etiam Episcopi: Concilium autem Jerosolymitanum solis illis Apostolis & Senioribus, qui tum Jerosolymis aderant, constabat, ut patet ex textu A&C. Apost. Secundò potuisset quilibet Apostolorum controversiam tunc motam definire, cum omnes Spiritus Sancti gratiâ repleti fuissent. Sed Judæorum illius contentio- nis autorum superanda erat pertinacia præcipuorum Apostolorum autoritate, atque communi consilio Apostolorum & Seniorum res temperanda. Exemplum igitur hujus Concilii suadet quidem suavius & efficaciùs contentiones componi communi plurium consensione, quàm simplici definitione; monetque summos Pontifices, ut fratrum sententiam requirant, tum quia contra reverentiam Divinam esset, ut non adhibitis opportunis & congruentibus mediis veritatem sibi revelari postularent, tum quia publicæ paci & concordie sese tenentur accommodare: non tamen convincit necessarium esse Concilium Generale, ut Decreta fidei aut morum infallibili Spiritus Sancti præsentia tribuantur.

16. Verba Patrum Ecclesiæ Africanæ ad Cælestinum I. à Richerio adducta, scilicet, *non esse credibile Deum unicuique inspirare examinis justitiam & innumerabilibus congregatis in Concilium illam denegare*, de condendis Canonibus non sunt. Scripta enim fuerunt occasione Apiarii Presbyteri in Africa damnati, & Romæ absoluti; & de judiciis criminalibus intelligenda sunt, ut patet ex verbis antecedentibus; *Decreta Nicana sive inferioris gradus Clericos, sive ipsos Episcopos suis Metropolitanis apertissimè commiserunt.*

Bbbb

Ne-

562 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Neque intendebant Patres Africani Concilio Oecumenico
prærogativam illam, quam Richerius summo Pontifici præ-
ripere conatur, vendicare. Sic enim prosequuntur; *Prudentis-
simè enim iustissimeque providerunt quacunq[ue] negotia in suis locis, ubi or-
ta sunt, finienda: nec unicuique Provincia gratiam sancti Spiritus defutu-
ram, quâ equitas à Christi Sacerdotibus & prudenter videatur, & constan-
tissimè teneatur.* Mentionem quidem deinde faciunt Concilii
Generalis; sed eo nomine vocabant Concilium ex tota Afri-
ca. De iudiciis ergo erat sermo, in quibus non solum summi
Pontifices, sed & Concilia Generalia decipi possunt, propter
incertitudinem testimonii humani, quo eorum sententia ni-
titur; & quæ commodius in ipsis Provinciis instrui possunt,
propter eam, quam afferunt Patres Africani rationem, sci-
licet examinandorum testium opportunitatem, qui præ sexûs,
aut senectutis infirmitate, vel aliis impedimentis non possent
in remotas Provincias sese conferre. Quare prædicta verba
Concilio Oecumenico perinde atque summo Pontifici oppo-
ni possent.

17. Autoritatem Zosimi tamquam palmarem opponunt
summi Pontificis autoritati quicumque illam graviter ferunt:
quia nimirum sanctam Sedem Patrum Decretis derogare non
posse profitetur; quasi verbis illis significaret, Concilium
Oecumenicum esse Romano Pontifici superius. Sed aliam esse
Zosimi sententiam, ejus verba testantur. Non enim defectum
illum potestatis ad Superioritatem Concilii refert, sed ad an-
tiquitatis studium, cujus retinentissima erat sancta Sedes.
Necessitatem autem sequendæ antiquitatis, ex honestate, at-
que rerum ipsarum æquitate ac justitiâ provenire, multifa-
riam innuit Zosimus. *Contra Statuta Patrum, inquit, & sancti Tro-
phimi reverentiam, qui primus Metropolitanus Arelatensis Civitatis EX HAC
SEDE DIRECTVS EST, concedere vel mutare ne hujus quidem Sedes pos-
sit autoritas. APVD NOS ENIM INCONVVLIS RADICIBVS VI-
VIT ANTIQVITAS, cui Decreta Patrum sanxere reverentiam.* Omisit
Richerius, & omittere solent plerique alii hunc locum refe-
rentes, quæ ad sanctum Trophimum pertinent. Eodem mo-
do declarat Zosimus sanctæ Sedis autoritatem non posse con-
cedere, vel mutare contra sancti Trophimi reverentiam, &
contra Statuta Patrum id, quod ab Episcopis Concilii Tau-
si

rineasis exortum fuerat : nemo autem dixerit hinc concludendum S. Trophimum Romano Pontifice fuisse superiorem, licet à sancta Sede contra ejus reverentiam nihil statui posse dixerit Zosimus. Contrarium ipsemet Pontifex insinuat, dum ait, quod S. Trophimus *primus Metropolitanus Arrelatenfis Civitatis ex hac Sede directus est.* In hujusmodi enim missionibus, major est qui mittit eo qui mittitur.

18. Atque indè alia oritur responsio, nimirùm, Zosimum Patrum nomine Romanos Pontifices imprimis intellexisse, quod non simplici conjectura asserimus. Se ipsum enim explicat summus ille Pontifex. Concilium Taurinense circa an. 397. Can. 1. Proculo Episcopo Massiliensi ordinationem Episcoporum Provinciæ secundæ Narbonensis concesserat. Zosimus id ægrè ferens, quod factum esset *in Apostolica Sedis injuriam,* Canonem Concilii Taurinensis hac ipsâ epistolâ evertit. Cùm igitur Conciliorum generalium non meminerit, Provincialis autem, nempe Taurinensis Canonem abroget, perperam citatur pro Conciliis contra Papam; Patresque, quorum statutis se derogare non posse profitetur, intelligendi sunt præcipuè summi Pontifices, quorum Decretis posset sine dubio derogare illorum successor, nisi, ut diximus, id vetaret reverentia antiquitati debita: (*Apud nos enim, inquit Zosimus, inconvulsis radicibus vivit antiquitas, cui Decreta Patrum sancere reverentiam*) aut lex Divina vel naturalis.

19. Hæc est enim alia ratio, cur Zosimus existimavit, ne quidem sanctæ Sedis auctoritatem Patrum Decretis posse derogare; quia scilicet juris Divini aliquid plerumque continent, super quo à nemine dispensari valet. Id exprimit præfatus Pontifex his verbis epist. 6. occasione Ursi & Tuentii Episcoporum ab eodem Proculo Massiliensi ordinatorum, scriptæ. *Cum adversus statuta Patrum venitur, non tantum illorum prudentia atque sententia, qui in ævum victura sanxerunt, sed ipsi quodammodo fidei & Catholica discipline irrogatur injuria. Quid enim tam sanctum atque venerabile est, quam panitus non exorbitare ab itinere Majorum, quorum Canonica instituta veluti quadam fundamenta sunt ferendis fidei jacta ponderibus.*

20. Tantum autem abest ut in epistola à Richerio objecta Zosimus ideò Sedem Apostolicam contra statuta Patrum se

564 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
nihil concedere vel mutare posse arbitretur, ob eam causam
quod Concilium Oecumenicum sit Romano Pontifice su-
perius, ut in illa ipsa epistola antiquissimi, & omnium
saeculorum veneratione celeberrimi Concilii generalis primi
Nicæni, nec non Concilii generalis Constantinopolitani
primi Canonibus deroget, ut Romanorum Pontificum Decreta
custodiat. Statuit enim ut Episcopus Arelatensis in alienis
Provinciis, scilicet in utraque Narbonensi & Viennensi Epif-
coporum ordinandorum facultatem habeat, quantumvis re-
nitentibus illarum Provinciarum Episcopis, contra quod ex-
pressè decretum fuerat can. 6. Nicæno, & Constantinopolita-
no tertio, quia scilicet ob S. Trophimi primi Metropolitanum
Arelatensis illuc à sancta Sede directi, reverentiam, Ec-
clesiæ Arelatensis privilegium illud putabat fuisse conce-
sum.

21. Nescio cur Richerius, & alii ejusdem erga sanctam
Sedem affectus, S. Gregorii locum dist. 15. Can. *Sicut Sancti*,
ex ejus epist. 24. lib. 1. relatum allegant, ut summum Pon-
tificem Concilio generali subjiciant. Cùm Sanctus ille Doctor
loquatur ibi de definitionibus fidei in Conciliis generalibus
editis, quæ fuerant à sancta Sede approbatæ; quæque adèd
infallibili certitudine præditæ erant, nec magis à Concilio
Oecumenico quàm à Papa convelli poterant. Unde illas ut
Evangelium venerari se profitetur. Cæterùm enim summum
Pontificem Conciliorum generalium legibus non teneri aper-
tè declarat idem Sanctus epist. 31. lib. 6. ubi de Canonibus
Concilii primi Constantinopolitani ait; *Romana autem Ecclesia
eosdem Canones vel gesta Synodi illius hætenus non habet, nec accipit.* Alia
dedimus lib. 5. reprobatorum à sancta Sede Canonum exem-
pla.

22. Quod ait Richerius; *Unum & solum Pontificem Romanum in
Synodis Generalibus Decreta fidei Catholica non facere, sed inductione & consen-
su omnium Ecclesiarum particularium inire, illa universim inferre ac conclu-
dere, non concludit; signum id esse regiminis Aristocratici,*
saltem in eo; quo ille intelligit, sensu. Etsi enim in Conci-
lio, Episcopi Judices sedeat, definitionum tamen certitu-
do, atque Decretorum robor maximè ac præcipuè pender à
summo Pontifice, quod vel ex eo constat, quod in quibus-
cum-

cumque Conciliis adfuit, per se, non per Legatos tantum, Decreta sunt ejus nomine edita, ut videre est in Conciliis generalibus, quinque Lateranensibus, duobus Lugdunensibus, & Constantiensi ipso, (cujus autoritas tanti fit ad deprimendam Pontificiam Dignitatem) ex quo Martinus V. Papa creatus est, & in pluribus Conciliis particularibus.

23. Confirmatur, inquit Richerius, *Can. Majores 24. quæst. 1.* Nescio quid illo Canone confirmetur, aut quibus ejus verbis, Nec enim exprimit Richerius, Canon ille sic habet; *Majores nostri Divinâ inspiratione cernentes necessariò præcaverunt; ut quod contra unquamque hæresim coacta semel Synodus pro fidei communionem, & veritate Catholicâ atque Apostolicâ promulgasset; non sine veritate post hæc retractationibus mutilari: ne pravis occasio præberetur, qua medicinaliter fuerant statuta, pulsandi.* Hinc quidem confirmatur, veritatem fidei semel ritè determinatam non posse retractari; non autem summum Pontificem Concilio controversias fidei definiente esse inferiorem. Alioquin enim posteriora Concilia Oecumenica essent Prioribus inferiora, quia ipsa pariter non possunt ea, quæ semel legitimè definita fuerunt, revocare. Autoritas autem summi Pontificis in Concilia vix alibi luculentius declaratur, quàm in epistola Gelasii ad Episcopos Dardaniæ, ex qua desumptus est Canon prædictus, quæque 13. est inter illius Pontificis epistolas. Ait enim v. g. quod *prima Sedes unquamque Synodum sua autoritate CONFIRMAT, & continuatâ moderatione CUSTODIT; pro scilicet principatu, quem B. Petrus Apostolus Domini voce perceptum, Ecclesiâ nihilominus subsequente & tenuit semper & retinet.* Et infra; quòd *Apostolica Sedes frequenter, ut dictum est more Majorum, etiam sine ulla Synodo præcedente, & absolvendi quos Synodus iniquè damnaverat, & damnandi nulla existente Synodo quos oportuit, habuerit facultatem, &c.* Atque adhuc inferiùs; *Beatum Papam Leonem Sedis Apostolicae Præsulem, cujus Synodus Chalcedonensis autoritate FIRMITATE EST, quicquid ultra quam ab eodem pro fide & communionem Catholicam atque Apostolicam illi agendum, constaret esse delegatum, per occasionem congregationis illius, præter Nicænos Canones novâ videretur actione tentatum, competentis refutatione vacuasse.* Si qua in verbis aded perspicuis superesset obscuritas, eam facillè potuissimè auferre. *Canon. Majores. 24. quæst. 1. opponendo cap. Majores. De baptismo, Cujus hæc sunt verba; Majores Ecclesiæ causas, præsertim*

566 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
articulos fidei contingentes, ad Petri Sedem referendas intelliget, qui cum
querenti Domino, quem Discipuli dicerent ipsum esse, respondisse notavit:
Tu es Christus Filius Dei vivi: & pro eo Dominum exorasse, ne deficiat fides
ejus.

C A P U T I V.

*De oratione Christi pro fide B. Petri. De necessitate
Conciliorum, ac vi Decretalium summorum Pontifi-
cum. De potestate summi Pontificis, præsertim cir-
ca Canones Conciliorum. Ad numeros 7. 8. & 9. Ri-
cherii.*

1. **O**bjicit sibi Richerius num. 7. orationem Christi pro
fide B. Petri, ac mandatum illi impositum de con-
firmandis Fratribus; Respondetque orationem, seu polli-
citationem Christi ad solum tempus Dominicæ passionis ex-
tendi: mandatum autem ad tempus ante resurrectionem.
Hanc interpretationem ut confirmet, notat 1. Christum non
dixisse Petro; Ego rogavi pro te ne unquam evases, aut ut sis infallibilis: Sed
tantum, Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua: & Petrum errasse
quidem, eius verò fidem nequaquam defecisse quoad habitum, sed quoad
actum. 2. Observat D. Petrum, postquam ex titubatione trina negationis,
quasi ex gravissimo sopore emerfit, multò magis idoneum fuisse, tum ad suos
Collegas fluctuantes confirmandos, tum ad fratres dispersos in Ecclesiam re-
vocandos, ut ibidem resurrectionem Domini præstolarentur. Undè con-
cludit; Istud privilegium soli Petro ob imminens scandalum Crucis, factum
esse.

2. Ne omnia repetamus, quæ hac de re jam diximus, suf-
ficiet hîc B. Hieronymi testimonium afferre, cujus, ut ar-
bitror, autoritas autoritati Richerii præponderat. Tradit au-
tem apertissimè S. Hieronymus in hæc verba Matth. 16. *Vade
post me Satana, indeficientem Petri fidem, aliasque prærogati-
vas ad tempus, quo re ipsâ, & ut dicitur, actualiter consti-
tutus est supremus Pastor, scilicet, post resurrectionem Joan.
21. fuisse dilatas, vel saltem tunc maximè perfectas; Prudens*
Lectur